

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ**

Атестаційний іспит із фахової підготовки

(«Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання іншомовної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання математичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі», «Теорія та методика навчання мистецької освітньої галузі в початковій школі», «Теорія та методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей у початковій школі», «Методика навчання інформатичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі»)

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
за освітньо-професійною програмою Початкова освіта**

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми:

Наталія МЄЛЄКЄСЦЕВА, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти.

Наталія БАХМАТ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методик початкової освіти.

Наталія ГУДИМА, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти.

Ірина ДОРОЖ, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти.

Ольга КОВАЛЬЧУК, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти.

Людмила МОСКОВЧУК, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти.

Ухвалено на засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти

Протокол №16 від 22 грудня 2025 року

Завідувач кафедри

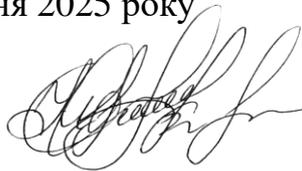

Наталія МЄЛЄКЄСЦЕВА

Погоджено радою з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти педагогічного факультету

Протокол №12 від 19 грудня 2025 року

Голова ради

Наталія БАХМАТ

Затверджено вченою радою педагогічного факультету

Протокол №14 від 22 грудня 2025 року

Декан факультету

Наталія БАХМАТ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Наталія ГУДИМА

Пояснювальна записка

Побудова національної системи освіти в Україні в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» та Державного стандарту початкової освіти передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Відповідно має бути достатній рівень підготовленості випускників, сформованість професійних компетентностей, що забезпечується ефективним поєднанням теоретичних знань здобувачів вищої освіти з уміннями застосовувати їх на практиці.

Програму атестації сформовано відповідно до освітньо-професійної програми Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми. Вимоги до атестації визначає стандарт вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка здійснюється відповідно до:

– Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція);

– Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція);

– Положення про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція);

– Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція).

У нормативних документах освітньої галузі: Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки», «Концепції розвитку педагогічної освіти» акцентується увага на необхідності формування нової генерації педагогічних кадрів, підготовленої до якісного забезпечення освітніх потреб особистості дитини, розвитку її інтелектуального, культурного та комунікативного потенціалу.

Метою атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є оцінювання рівня сформованості загальних і спеціальних фахових компетентностей випускників, перевірка досягнутих результатів навчання, визначених змістом освітньо-професійної програми «Початкова освіта» та стандартом вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Початкова освіта» проводиться у формі атестаційного іспиту із фахової підготовки, яка охоплює зміст таких освітніх компонентів: «Методика навчання мовно-

літературної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання іншомовної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання математичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі», «Теорія та методика навчання мистецької освітньої галузі в початковій школі», «Теорія та методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей у початковій школі», «Методика навчання інформатичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі».

Здобувачі вищої освіти мають продемонструвати знання з фахових методик навчання освітніх галузей початкової школи. Їхні відповіді повинні бути теоретично обґрунтованими та професійно зорієнтованими, мають базуватися на педагогічному, психологічному та методичному матеріалі, а також розкривати міжпредметний характер питань.

Атестаційний іспит має комплексний характер і пов'язаний з поглибленням набутих здобувачем вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання. Програма атестаційного іспиту сформована на основі переліку компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 04	Здатність працювати в команді.
ЗК 05	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 07	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ЗК 08	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

СК 01	Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
СК 03	Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
СК 07	Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів,

	технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
--	--

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПРН 06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПРН 09	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПРН 10	Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.
ПРН 12	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

Атестація у формі складання екзамену проводиться за білетами, укладеними відповідно до програми атестаційного іспиту з навчальних дисциплін фахової підготовки.

До атестаційного іспиту допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги освітньої програми і навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю 013 Початкова освіта. Допуском до Атестації є наказ із зазначенням прізвищ, імен, по-батькові здобувачів вищої освіти, підписаний ректором К-ПНУ за поданням декана педагогічного факультету.

ЗМІСТ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ІЗ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

1. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта до реалізації змісту мовно-літературної освітньої галузі в Новій українській школі здійснюється в контексті освітньої компоненти «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», метою якої є оволодіння майбутніми фахівцями професійно-методичними компетентностями для здійснення освітньої, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності на уроках української мови та літературного читання в 1-4 класах закладу загальної середньої освіти.

1.1. Завдання теоретичного змісту

1. Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі. Мета, предмет і завдання. Змістові лінії. Формування комунікативних компетентностей здобувачів початкової освіти на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів у навчанні.

2. Завдання добуварного, букварного та післябукварного періодів навчання грамоти. Принцип укладання підручників з української мови для 1-го класу за редакцією О. Савченко і Р. Шияна. Структура уроку вивчення нової букви в букварний період.

3. Методика роботи з медіатекстами. Способами здобуття інформації у сучасному медіапросторі.

4. Комунікативне спрямування процесу письма. Писемне мовлення. Правила оформлення висловлювання на письмі (велика буква на початку речення, крапка, знак оклику, знак запитання в кінці речення, правила переносу слів, окреме написання слів-помічників і слів-назв). Спілкування за допомогою цифрових пристроїв (пиктограми для зображення емоцій (емотикони, зокрема графічні зображення смайлів). Правила поведінки і безпека в інтернет-просторі.

5. Слово та речення. Називна функція слова. Слова-назви предметів, дій, ознак. Група слів і речення. Зв'язок слів у реченні. Форма слова. Слова-помічники та їх роль у реченні. Питальні, розповідні, спонукальні речення; окличні й неокличні речення.

6. Звуки мовлення. Звуки природи, навколишнього світу та звуки мовлення як «будівельний матеріал» для слова. Змісторозрізнавальна роль звуків. Склад як найменша вимовна одиниця. Наголос. Змісторозрізнавальна роль наголосу. Голосні та приголосні звуки.

7. Будова слова. Основа та закінчення. Корінь слова. Форми слова та споріднені слова. Лексичне значення слова.

8. Сутність граматичних понять. Труднощі в оволодінні ними молодшими школярами. Процес формування граматичних понять на уроках української мови в початкових класах.

9. Лінгвістичні засади методики вивчення частин мови, послідовність

опрацювання частин мови в початкових класах, значення і завдання вивчення морфології в початкових класах. Система і методика вивчення частин мови (на вибір).

10. Система вивчення морфемної будови слова. Зміст і методика роботи на кожному з етапів системи. Особливості вивчення основи слова і закінчення, кореня, префікса, суфікса. Морфемний розбір слів.

1.2. Завдання практичного змісту

1. Виконайте морфологічний аналіз підкреслених слів. Використовуючи текст, продемонструйте уміння проводити контрольний диктант.

2. Запишіть подані слова каліграфічно. Пр продемонструйте уміння складати їх звуко-складові моделі за вимогами методики навчання грамоти.

3. Перепишіть текст каліграфічно. Виконайте морфемний аналіз підкреслених слів. Виділене речення розберіть за схемою синтаксичного аналізу, рекомендованого в початковій школі.

5. Пр продемонструйте методику первинного ознайомлення першокласників із реченням.

6. Пр продемонструйте методику аналізу художнього твору з підручника для початкової школи (за вибором).

7. Пр продемонструйте методику навчання першокласників писати нову літеру.

8. Пр продемонструйте методику ознайомлення першокласників зі звуками мовлення в добукварний період (голосними і приголосними).

9. Укладіть план-конспект уроку української мови на закріплення знань із частин мови (3 кл.) з використанням інтерактивних технологій.

10. Пр продемонструйте методику організації та проведення занять на розвиток умінь слухати й розуміти висловлювання (аудіювання).

Основна література

1. Вашуленко М. С. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.

2. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.

3. Вашуленко М. С., Дубовик С. Г. 100 мовних вправ для розвитку дослідницьких умінь учнів : метод. посібн. для вчителів. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 64 с.

4. Гудима Н. Інноваційні технології навчання української мови та читання : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2024. 250 с.

5. Качак Т. Б. Методика навчання літературного читання як компонент інтегрованого курсу «Дитяча література та методика навчання літературного читання» : Курс лекцій. Івано-Франківськ, 2018. 172 с.

6. Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 88 с.

7. Роєнко Л. М., Торчинська Т. А. Методика навчання української мови у початковій школі : практикум : посіб. для студ. Умань : Візаві, 2021. 148 с.

8. Типова освітня програма початкової освіти: Мовно-літературна освітня галузь / Під кер. Р. М. Шияна. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyishkoli>

9. Типові освітні програми для 1-2-х класів Нової української школи, розроблені під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2706-tipov-osvtn-programi-dlya-1-2-h-klasv-nush>

10. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ (Савченко О.Я.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>

11. Українська мова. Буквар. 1 клас. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1klas>

12. Українська мова та читання. 2 клас. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1298-ukrmova-chytannya-naumchuk-2-klas.html>

13. Українська мова та читання. 3 клас. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1504-ukrmova-ta-chytannja-sachenko-3-klas-nush.html>

14. Українська мова та читання. 4 клас. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/652-ukrayinska-mova-zaharychuk-4-klas.html>

Додаткова література

1. Гудима Н., Ковальчук О. Актуальні питання початкової освіти : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2024. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8180>

2. Гудима Н., Мелекесцева Н. Формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів на уроках мовно-літературної галузі засобами онлайн-інструментарію навчання. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. Вип. 2. С. 61-71. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/550/502>

3. Гудима Н., Мелекесцева Н., Ковальчук О. Готовність учителя початкової школи до формування в учнів емоційної грамотності на уроках мовно-літературної освітньої галузі засобами емоційного спілкування. *Педагогічна освіта: теорія і практика* : Зб. наук. пр. / КПНУ ім. І. Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.]. Вип. 29 (2-2020). Київ : Міленіум, 2020. С. 266-276. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/view/223116>

4. Гудима Н. В. Підготовка вчителя до формування мовної особистості здобувача початкової освіти Нової української школи на засадах компетентнісного підходу. *Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти у контексті модернізації змісту освіти* : колективна монографія за ред. Н.В. Бахмат, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2021.

5. Гудима Н. В. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до

застосування інноваційних технологій на уроках мовно-літературної освітньої галузі. *Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в Новій українській школі: оновлення філософії освіти* : монографія ; за заг. ред. Н. В. Бахмат, Н. В. Мелекесцевої, Н. В. Гудими. Київ : Міленіум, 2024. С. 197-228.

6. Гудима Н. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування читацьких компетентностей учнів засобами LEGO-технологій. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. Вип. 5. С. 39-47. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/issue/view/123>

7. Гудима Н. В., Мелекесцева Н. В., Ковальчук О. В. Формування медіаграмотності молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі як одне із актуальних завдань Нової української школи. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. №1. С. 32-42. URL: <https://lkr.ndu.edu.ua/index.php/nz/article/view/975>

8. Каніщенко А. П. Лекційно-практичний курс з дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі». Книга 1 (розділи «Методика вивчення мовної теорії», «Методика розвитку усного та писемного зв'язного мовлення»). Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 176 с.

9. Каніщенко А. П. Лекційно-практичний курс з дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі». Книга 2 (розділи «Методика навчання грамоти», «Методика літературного читання»). Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 256 с.

10. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржук Т. Б. Методика читання : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.

11. Методика навчання літературного читання: навчальний посібник / Т. Торчинська, Т. Гарачук. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 133 с.

12. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за наук. ред. М.С. Вашуленка. Київ : Літера ЛТД, 2012. 364 с.

13. Мелекесцева Н., Гудима Н. Формування навичок медіаграмотності здобувачів початкової освіти на уроках мовно-літературної галузі під час роботи з медіатекстами. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. Вип. 3. С. 61-71. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/704/649>

Критерії оцінювання теоретичного питання

А (відмінно) 90-100 балів	Здобувач виявляє глибокі знання з мовно-літературної освітньої галузі (методика навчання української мови та літературного читання в початковій школі), знайомий з методами і прийомами освітньої роботи, з розвитку предметних знань, умінь та навичок, визначеними програмою, інноваційними технологіями в початковому навчанні української мови та літературного читання. Під час відповіді на запитання випускник підтверджує теоретичні положення прикладами, оперує теоретичним матеріалом; методи і прийоми формування в дітей мовознавчих і літературознавчих знань ілюструються конкретними прикладами. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне.
В (дуже добре) 82-89 балів	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, наявні 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень, добре володіє культурою мовлення.
С (добре) 75-81 бал	Здобувач володіє категоріальним апаратом предмета, проте допускає незначні помилки у формулюванні визначень основних мовних і літературознавчих понять; розкриває сутність методів і прийомів формування в дітей мовно-літературних знань і розвитку їх мислення, наводить приклади формування мовних і літературних понять, але вони здебільшого з підручників, а не із власного досвіду чи спостережень.
Д (задовільно) 67-74 бали	Здобувач виявляє знання та розуміння основних засад предмета, але викладає матеріал неповно, зокрема не пов'язує теоретичні положення з практикою навчання молодших школярів; володіє знаннями основних методів і прийомів роботи з формування мовленнєвих і літературних знань, проте допускає неточності у визначенні понять; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
Е (достатньо) 60-66 балів	Випускник оперує базовими поняттями курсу, проте наводить недостатньо прикладів методичного характеру. У відповіді простежується логічна непослідовність, мовленнєві помилки.
ФХ (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє категоріальним апаратом предмета, допущені у формулюванні визначень помилки спотворюють зміст понять, випускник неспроможний підтвердити теоретичні положення викладання української мови та літературного читання у початкових класах методичними прикладами, відповідь хаотична, зі значною кількістю мовленнєвих помилок.

Критерії оцінювання практичного завдання

А (відмінно) 90-100 балів	Здобувач відмінно володіє практичними вміннями з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі: чітко визначає тип уроку, особливості його структури, вміло добирає обладнання, унаочнення, роздатковий матеріал. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне.
В (дуже добре) 82-89 балів	Випускник добре володіє методикою навчання української мови та літературного читання, виконує вимоги попереднього пункту, але у відповіді, у плануванні виконання практичної роботи допускає помилки, які сам же і виправляє.

<p>С (добре) 75-81 бал</p>	<p>Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «дуже добре», проте у конструюванні уроку допускає незначні порушення структури, нераціонально використовує деякі інноваційні методи.</p>
<p>D (задовільно) 67-74 бали</p>	<p>Здобувач володіє загальними вміннями побудови уроку, добирає необхідний інструментарій для забезпечення виконання навчальної, виховної, розвивальної мети, проте допускає помилки у формулюванні понять, не чітко формулює алгоритм засвоєння їх учнями. Мовлення випускника недостатньо виразне, емоційне.</p>
<p>E (достатньо) 60-66 балів</p>	<p>Випускник спроможний пояснити методику проведення уроку (різних типів), але при цьому виявляє не глибокі знання з методики використання практичних, наочних методів і прийомів, порушена послідовність міркувань щодо логічної структури викладання навчального матеріалу. Мовлення здобувача недостатньо виразне й нормативне.</p>
<p>FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів</p>	<p>Здобувач не виконав практичного завдання білету, не розкрив методику формування мовленнєвих/літературних знань, елементарних понять та категорій частин мови.</p>

2. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта до реалізації змісту іншомовної освіти в Новій українській школі здійснюється в контексті освітнього компонента «Методика навчання іншомовної освітньої галузі в початковій школі», метою якої є оволодіння майбутніми фахівцями професійно-методичними компетентностями для організації освітньої, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності на уроках іноземної мови в 1-4 класах закладу загальної середньої освіти.

2.1. Завдання теоретичного змісту

1. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання іноземних мов у сучасній початковій школі.
2. Формування ключових компетентностей учнів 1-4 класів у процесі навчання англійської мови за вимогами Нової української школи.
3. Принципи комунікативно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкових класів.
4. Система навчання іноземної мови в початковій школі.
5. Формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти.
6. Формування іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності учнів початкових класів.
7. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти з іноземної мови.
8. Конструювання змісту уроку іноземної мови в 1-4 класах в умовах компетентнісно орієнтованого навчання.
9. Позакласна робота з іноземної мови в початковій школі.
10. Організація дистанційного навчання іноземної мови в початковій школі.

2.2. Завдання практичного змісту

1. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного фонетичного матеріалу в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).
2. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного лексичного матеріалу в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).
3. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного граматичного матеріалу в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).
4. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного аудіювання в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).
5. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного читання в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).
6. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного монологічного мовлення в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).
7. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного діалогічного мовлення в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).

8. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного письма в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).

9. Укладіть фрагмент уроку навчання іншомовного писемного мовлення в початковій школі (підручник, клас – за вибором студента).

10. Сконструйте змісту уроку іноземної мови в 1-4 класах Нової української школи (підручник, клас – за вибором студента).

Основна література

1. Карпюк К. Т. Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Тернопіль : «Видавництво Астон», 2020. 144 с.

2. Карпюк О. Д. Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Тернопіль : «Видавництво Астон», 2020. 160 с.

3. Методика навчання іншомовної освітньої галузі в початковій школі: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / [автори-укладачі: Наталія МЄЛЕКЕСЦЕВА, Тетяна ОЛИНЕЦЬ]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 218 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9334>.

4. Підготовка вчителя початкових класів до реалізації іншомовної освітньої галузі в Новій українській школі: навчально-методичний посібник / Мелекесцева Н., Гудима Н., Олинець Т. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 140 с.

Додаткова література

1. Державний стандарт початкової освіти. *Учитель початкової школи*. 2018. №4 (вкладка). С. 1-16.

2. Дидактичні та методичні засади компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі: навчально-методичний посібник / за наук. ред. В. Г. Редька; відп. за вип. Т. К. Полонська. Київ : «КОНВІ ПРІНТ», 2020. 288 с.

3. Мелекесцева Н. Сучасні методи навчання іншомовного лексичного матеріалу в початковій школі. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. Вип. 4. С. 67-75. URL: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.4.10>.

4. Мелекесцева Н. Цифровий інструментарій учителя початкових класів як засіб реалізації іншомовної освіти в початковій школі. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. Вип. 5. С. 113-121. URL: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.5.16>.

5. Мелекесцева Н. В. Підготовка вчителя початкових класів до організації рефлексивної діяльності молодших школярів на уроках англійської мови. *Науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи*: монографія [Електронне видання] / Л. В. Задорожня-Княгницька та ін.; за заг. ред. О. А. Голюк. Київ : Маріупольський державний університет, 2024. С. 237-261.

6. Мелекесцева Н. В., Гудима Н. В. Інтегрований підхід до навчання англійської мови в початковій школі. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 169-170.

7. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>.

8. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

9. Олинець Т. Педагогічний потенціал подкастів у навчанні англійської мови молодших школярів. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць. Випуск 13. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н.В., Гудима Н.В., Мелекесцева Н.В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2025. С. 98-103.

10. Олинець Т. В. Використання методу «Storytelling» в процесі навчання англійської мови учнів початкових класів. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць. Випуск 7. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н.В., Гудима Н.В., Ковальчук О.В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. С. 68-73.

11. Олинець Т. В. Застосування методу shadowing на уроках іноземної мови в початковій школі. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. Вип. 24. С. 391-392.

12. Олинець Т. В. Підготовка здобувачів вищої освіти до реалізації професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності в початковій школі. *Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в Новій українській школі: оновлення філософії освіти* : колективна монографія ; за заг. ред. Н.В. Бахмат, Н.В. Мелекесцевої, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2024. С. 228-258.

13. Олинець Т. В. Розвиток іншомовної компетентності молодших школярів засобами пісенного матеріалу на уроках англійської мови. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти. Н.В. Бахмат, Н.В. Гудима, О.В. Ковальчук. Київ: Міленіум, 2021. Вип. 4. С. 91-95.

14. Олинець Т. В. Розвиток іншомовної лексичної компетентності молодших школярів засобами методу TPR (повної фізичної реакції). *Сучасні*

технології початкової освіти: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н.В., Гудима Н.В., Ковальчук О.В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. Вип. 6. С. 37-39.

15. Олинець Т. В. Розвиток навичок іншомовного говоріння молодших школярів засобами вербальних опор. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Вип. 23. С. 399-401.

16. Олинець Т. В. Рольова гра як засіб формування соціокультурної компетентності учнів початкових класів на уроках англійської мови. *Міжнародна науково-практична конференція «Наука, освіта та культура»*: Збірник статей / наук. ком.: Захарія С. К. [та ін.]. Т. 1. Комрат : КГУ, 2021 (Тірогр. «A&V Poligraf»). С. 732-736.

17. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчителів початкової школи / автори: Р. Шиян, Ю. Романенко, В. Терещенко, О. Мірошникова, О. Коршунова, О. Романюк, С. Гарна, І. Ліпчевська, І. Забава, Б. Смаль. Київ, 2025. 116 с.

18. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти : 1-2 та 3-4 класи. Київ : Видавництво «Світоч», 2019. 336 с.

19. Slattery M., Willis J. English for Primary Teachers. A handbook of activities and classroom language. Oxford University Press, 2009. 148 p.

Критерії оцінювання теоретичного питання

<p>A (відмінно) 90-100 балів</p>	<p>Відповідь здобувача вищої освіти повністю розкриває зміст питання. Основні проблеми визначені чітко, повністю і ґрунтовно висвітлені. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання, обґрунтовує свою точку зору. Здобувач вищої освіти вільно й коректно користується методичною термінологією, володіє повним запасом методичних термінів.</p>
<p>B (дуже добре) 82-89 балів</p>	<p>Відповідь здобувача вищої освіти відповідає змісту питання, проте не всі основні проблеми визначені чітко, розкриті не досить повно і ґрунтовно. Здобувач вищої освіти викладає матеріал, аргументуючи методичні положення, проте відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо питання. Здобувач вищої освіти правильно використовує методичну термінологію, проте допускає 1-2 термінологічні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.</p>
<p>C (добре) 75-81 бал</p>	<p>Відповідь здобувача вищої освіти загалом відповідає змісту питання, проте основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно. Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими методичними термінами, аргументуючи методичні положення, проте не може обґрунтувати свою точку зору щодо питання. Здобувач вищої освіти здебільшого правильно використовує методичну термінологію, проте допускає 3-4 термінологічні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.</p>
<p>D (задовільно) 67-74 бали</p>	<p>Відповідь здобувача вищої освіти лише частково відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково. Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати методичні явища, робить певні висновки, проте відповідь недостатньо осмислена, неаргументована. Здобувач вищої освіти володіє обмеженим запасом методичних термінів, допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.</p>

Е (достатньо) 60-66 балів	Відповідь здобувача вищої освіти майже не відповідає змісту питання, основні поняття розкриті частково. Здобувач вищої освіти може дати визначення понять, категорій (з помилками), але висновки є нелогічними, непослідовними, неаргументованими. Здобувач вищої освіти допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Відповідь здобувача вищої освіти не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначені, положення не розкриті. Доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні. Здобувач вищої освіти майже не користується методичною термінологією, запас методичних термінів мінімальний.

Критерії оцінювання практичного завдання

А (відмінно) 90-100 балів	Виконане здобувачем вищої освіти завдання є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування іншомовних навичок і вмінь та враховує вікові особливості учнів. План-конспект / фрагмент уроку виконаний відповідно до вимог щодо поурочного планування, формулювання цілей уроку, визначення методичної структури і змісту уроку з урахуванням етапу навчання. Здобувач вищої освіти здатний теоретично обґрунтувати вибір власних методичних рішень. План-конспект / фрагмент уроку виконаний грамотно у мовному відношенні; методичні, лексико-граматичні помилки відсутні.
В (дуже добре) 82-89 балів	Виконане здобувачем вищої освіти завдання є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування іншомовних навичок і вмінь та враховує вікові особливості учнів. План-конспект / фрагмент уроку загалом виконаний методично грамотно, проте є незначні недоліки у дотриманні зазначених вимог. Здобувач вищої освіти адекватно реагує на запитання екзаменатора, однак він не досить впевнено обґрунтовує вибір власних методичних рішень. План-конспект / фрагмент уроку виконаний грамотно; методичні помилки відсутні, проте наявні 1-2 лексико-граматичні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.
С (добре) 75-81 бал	Виконане здобувачем вищої освіти завдання є комунікативно орієнтованим, однак має незначні порушення логіки поетапного формування іншомовних навичок і вмінь, врахування вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку загалом виконаний методично грамотно, проте є незначні недоліки у дотриманні зазначених вимог. Здобувач вищої освіти відчуває труднощі в обґрунтуванні власних методичних рішень. План-конспект / фрагмент уроку виконаний грамотно; наявні незначні методичні та лексико-граматичні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.
Д (задовільно) 67-74 бали	Виконане здобувачем вищої освіти завдання не є комунікативно орієнтованим, наявні порушення логіки поетапного формування іншомовних навичок і вмінь та врахування вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку виконаний із недоліками щодо його конструювання, не містить усіх необхідних компонентів, наявні методичні та лексико-граматичні помилки. Здобувач вищої освіти не може обґрунтувати вибір власних методичних рішень.
Е (достатньо) 60-66 балів	Виконане здобувачем вищої освіти завдання не є комунікативно орієнтованим, має серйозні порушення логіки поетапного формування іншомовних навичок і вмінь та врахування вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку виконаний із значними недоліками, наявні методичні та серйозні лексико-граматичні помилки. Здобувач вищої освіти не може обґрунтувати вибір власних методичних рішень; рівень володіння виразами класного вжитку та методичною термінологією – низький.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Виконане здобувачем вищої освіти завдання не є комунікативно орієнтованим, не відповідає вимогам поетапного формування іншомовних навичок і вмінь, не враховує вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку виконаний методично безграмотно, містить велику кількість мовних помилок. Здобувач вищої освіти не здатний правильно реагувати на запитання екзаменатора, не може обґрунтувати вибір власних методичних рішень, майже не користується виразами класного вжитку та методичною термінологією.

3. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Мета вивчення ОК «Методика навчання математичної освітньої галузі в початковій школі» – теоретико-методична підготовка майбутнього вчителя початкових класів до навчання математики молодших школярів у закладах загальної середньої освіти, формування загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, спроможності розв'язувати актуальні проблеми математичної освіти молодших школярів

2.1. Завдання теоретичного змісту

1. Державний стандарт початкової освіти: математична освітня галузь. Змістові лінії математичної освітньої галузі.
2. Урок математики в Новій українській школі (структура та особливості).
3. Методика навчання нумерації цілих невід'ємних чисел.
4. Методика навчання арифметичних дій в початковій школі та формування обчислювальних умінь і навичок.
5. Методика навчання розв'язування простих задач. Види простих задач.
6. Методика навчання розв'язування складених задач. Види складених задач.
7. Методика вивчення алгебраїчного та геометричного матеріалу в початкових класах.
8. Методика вивчення геометричного матеріалу в початкових класах.
9. Методика вивчення величин і звичайних дробів.
10. Методика проведення виховної та позаурочної роботи з математики.

2.2. Завдання практичного змісту

1. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:
Дівчинка купила 12 зошитів по 5 грн. і 6 альбомів по 20 грн. У скільки разів більше заплатила дівчинка за альбоми, ніж за зошити?
2. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:
У саду зібрали 3200 кг яблук. Частина яблук розклали в 90 ящиків порівну. Залишилося ще 1400 кг яблук. Скільки кілограмів яблук в одному ящику?
3. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:
За 5 м'ячів ціною по 16 грн. заплатили стільки ж, скільки за дитячі машини ціною по 10 грн. Скільки купили дитячих машин?
4. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:
За 3 місяці завод випустив 4603 автомобілі. Скільки автомобілів випустив завод окремо за кожний місяць, якщо за перший і другий місяці він випустив 2978 автомобілів, а за перший і третій місяці – 3093?
5. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:
1 ц 80 кг огірків розклали у 12 ящиків порівну. Скільки потрібно таких ящиків, щоб розкласти порівну 3 ц огірків? 123987
6. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:
З трьох ділянок зібрали 450 кг капусти. З першої ділянки зібрали 127 кг капусти, а з другої – на 65 кг більше. Скільки кілограмів капусти зібрали з третьої ділянки?
7. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:

Площа прямокутника 640 метрів квадратних, а довжина сторони 40 м. знайди площу квадрата, периметр якого дорівнює периметру прямокутника.

8. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:

Хлопчик на 5/6 усіх своїх грошей купив 2 книжки за ціною 30 грн. кожна. Скільки грошей було у хлопчика спочатку?

9. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:

Довжина садиби 100 м, а ширина – на 60 м менша. 3/8 площі садиби займають будівлі, двір і сад, а решту – город. Яку площу займає город?

10. Розкрити методику роботи над задачею та розв'язати її:

З першої ділянки зібрали 42 мішки цибулі, а з другої – 29. З другої ділянки зібрали на 715 кг цибулі менше, ніж із першої. Скільки кілограмів цибулі зібрали з кожної ділянки?

Основна література

1. Бахмат Н. В. Інноваційні технології вивчення математики в початковій школі / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет. Київ : Міленіум, 2022. 284 с.

2. Богданович М. В., Козак М. В., Король Я. А. Методика викладання математики в початкових класах: навч. посіб. [4-е вид., перероб. і доп.]. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2016. 368 с.

3. Електронні підручники з математики для 1, 2, 3, 4 кл. закладів загальної середньої освіти. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

4. Московчук Л. М. Методика навчання математики в початковій школі : навч. посібник. Частина 1. Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А. С., 2025. 118 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9261>

5. Московчук Л. М. Методика навчання математики в початковій школі : навч.-метод. посібник. Частина 2. Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А.С., 2025. 142 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9332>

6. Онопрієнко О. В. Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів: методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

7. Скворцова С., Онопрієнко О. Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентісного підходів : навч.-метод. посіб. / Світлана Скворцова. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 352 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

8. Скворцова С. О., Онопрієнко О. В. Нова українська школа: методика навчання математики у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 320 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

9. Типові освітні програми для закладів середньої освіти: 1-2 класи. Київ : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. 240 с.

10. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти:

3-4 класи. 2019. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

Додаткова література

1. Бахмат Н.В. Роль цифрових технологій у навчанні математики учнів початкових класів. *Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал* / Дрогобицький держ. педагогічний ун-т ім. Івана Франка; ред. М. Вачевський. Дрогобич. Вип. 2/200. 2022. С. 65-71.

2. Бахмат Н. В., Сидорук Л. М. Математична підготовка здобувачів освіти засобами сервісу CLASSTIME. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет ім. Т.Г. Шевченка, 2020. № 11 (167). С. 3-10.

3. Листопад Н. П. Вивчення величин на уроках математики в початковій школі на засадах компетентнісного підходу / [Електронне видання]: методичні рекомендації. Київ : Педагогічна думка, 2020. 72 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

4. Московчук Л. М. Використання інноваційних евристичних методів навчання для засвоєння геометричного матеріалу на уроках математики в початковій школі. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н. В. Бахмат, Н. В. Гудима, О. В. Ковальчук. Київ : Міленіум, 2021. Випуск 5. С. 107-111.

5. Московчук Л. М. Внесок Світлани Скворцової у сферу початкової математичної освіти України. *Наука, освіта, культура : збірник статей / Комратський державний університет. Том 2. Психолого-Педагогічні науки*. Комрат, 2024. С. 368-372. URL: <https://kdu.md/images/Files/33-godovshina-kdu-tom-2.pdf>

6. Московчук Л. М., Франко Т. С. Методичні засади використання навчальної комп'ютерної програми «Наочна геометрія для початкових класів» на уроках математики. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи* : збірник наукових праць. Випуск 9. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол. Бахмат Н. В., Гудима Н. В., Мелекесцева Н. В., Ковальчук О. В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2023. С. 74-77.

7. Московчук Л. М. Педагогічні умови формування критичного мислення здобувачів початкової освіти на уроках математики. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудима, О.В. Ковальчук. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2022. Випуск 6. С. 30-33.

8. Московчук Л. М., Довгань О. С. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до виховання молодших школярів на уроці математики засобами змісту сюжетних задач за підручником Н. П. Листопад. *Педагогічні*

науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруюва. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2021. № 3 (107). С. 199-212. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

9. Московчук Л. М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування геометричних понять у здобувачів початкової освіти засобами евристичних методів навчання. *Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти у контексті модернізації змісту освіти* : колективна монографія / за ред.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2021. С. 269-295.

10. Московчук Л. М. Робота над сюжетними задачами на уроках математики як засіб активізації мовленнєвої діяльності молодших школярів. *Acta Paedagogica Volynienses* : науковий журнал / Волинський національний університет імені Лесі Українки. Вип. 4. Луцьк : Видавничий дім "Гельветика", 2025. С. 76-83. URL: https://www.researchgate.net/publication/397451195_ROBOTA_NAD_SUZETNI_MI_ZADACAMI_NA_UROKAH_MATEMATIKI_AK_ZASIB_AKTIVIZACII_MOVLENNEVOI_DIALNOSTI_MOLODSIH_SKOLARIV

11. Московчук Л. М., Осадчук О. Д. Розвиток культури математичного мовлення в учнів початкових класів. Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи : збірник наукових праць. Випуск 8. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н. В. Бахмат, Н. В. Гудима, О. В. Ковальчук. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2023. С. 118-124.

12. Московчук Л. М. Роль освітньої онлайн-платформи learning.ua у навчанні математики учнів початкових класів ЗЗСО України. Наука, освіта, культура : збірник статей / Комратський державний університет. Том 2. Психолого-Педагогічні науки. Комрат, 2023. С. 424-428. URL: <https://kdu.md/images/Files/mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferenciya-nauka-obrazovanie-kultura-posvyashchennaya-32-godovshchine-kgu-tom-2.pdf>

13. Московчук Л. М. Сучасні засоби організації контролю й оцінювання навчальних досягнень молодших школярів на уроках математики у 1 класі. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Вип. 23. С. 391-393. URL: <https://science.kpnu.edu.ua/naukovi-pratsi-vykladachiv/>.

14. Московчук Л. М. Українознавче наповнення та ціннісні орієнтації навчального посібника з математики для 2 класів Наталії Листопад. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи* : збірник наукових праць. Випуск 10. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол. Бахмат Н. В., Гудима Н. В., Мелекесцева Н. В. Кам'янець-

Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2024. С. 50-55.

15. Московчук Л. М., Мудряк К. М. Умови ефективного використання мультимедійних технологій на уроках математики в початковій школі. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н. В. Бахмат, Н. В. Гудима, О. В. Ковальчук. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2022. Випуск 6. С. 33-36.

16. Московчук Л. М., Ничвидюк О. А. Формування уявлень молодших школярів про геометричні тіла як наукова проблема. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи* : збірник наукових праць. Випуск 10. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол. Бахмат Н. В., Гудима Н. В., Мелекесцева Н. В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2024. С. 61-67.

17. Навчання на основі головоломок : навч.-метод. посіб. / уклад.: К. В. Терлецька, К. О. Антошина ; за ред. С. О. Довгого. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2024. 364 с. URL: api.man.gov.ua/api/assets/man/654598f4-b596-494e-9ff6-fa04a9e081e7/

18. Романишин Р. Я. Методична система формування обчислювальних навичок в учнів початкової школи : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Черкаси, 2020. 550 с. URL: [Романишин Р. Я. Методична система формування обчислювальних навичок в учнів початкової школи](#)

Критерії оцінювання теоретичного питання

А (відмінно) 90-100 балів	Здобувач виявляє глибокі знання з методики навчання математичної освітньої галузі, знайомий з методами і прийомами освітньої діяльності з розвитку математичних знань, умінь і навичок молодших школярів, визначеними програмою, інноваційними технологіями в методиці навчання початкового курсу математики. Під час відповіді на запитання випускник підтверджує теоретичні положення прикладами, оперує теоретичним матеріалом; методи і прийоми формування в дітей математичних знань і вмінь ілюструються конкретними прикладами. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне.
В (дуже добре) 82-89 балів	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, є 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень, добре володіє культурою математичного мовлення.

С (добре) 75-81 бал	Здобувач володіє категоріальним апаратом предмета, проте допускає незначні помилки у формулюванні визначень основних математичних понять; розкриває сутність методів і прийомів формування в дітей математичних знань і вмінь та розвитку їхнього мислення, наводить приклади формування математичних понять, але вони в основному з підручників, а не власного досвіду чи спостережень.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач виявляє знання і розуміння основних засад предмета, але викладає матеріал неповно, зокрема не пов'язує теоретичні положення з практикою навчання молодших школярів; володіє знаннями основних методів і прийомів роботи з розвитку математичних знань, проте допускає неточності у визначенні понять; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач оперує базовими поняттями курсу, проте наводить недостатньо прикладів методичного характеру. У відповіді простежується логічна непослідовність, мовленнєві помилки.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє категоріальним апаратом предмета, допущені у формулюванні визначень помилки спотворюють зміст понять, випускник неспроможний підтвердити теоретичні положення викладання математики у початкових класах методичними прикладами, відповідь хаотична, із значною кількістю мовленнєвих помилок.

Критерії оцінювання практичного завдання

A (відмінно) 90-100 балів	Здобувач відмінно володіє практичними вміннями з методики навчання математичної освітньої галузі: вміє скласти скорочений запис задачі, визначити її тип, побудувати схему-аналізу задачі, правильно оформити її розв'язання, написати повну відповідь.
B (дуже добре) 82-89 балів	Здобувач добре володіє методикою навчання розв'язування задач, у відповіді можливі 1-2 помилки, які він сам виправляє.
С (добре) 75-81 бал	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «дуже добре», проте у розв'язуванні задач є незначні порушення структури.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач володіє загальними вміннями розв'язування задач, проте допускає помилки у формулюванні запитань до дій або їх пояснень. Мовлення недостатньо виразне, емоційне.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач спроможний пояснити методику розв'язування задачі, але в аналізі задачі порушена послідовність міркувань, які мають виконувати молодші школярі. Мовлення недостатньо виразне й нормативне.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач не виконав практичного завдання білета, не розкрив методику навчання розв'язування задачі, вказаного типу.

4. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ, ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Мета вивчення ОК «Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі» – формування у майбутніх учителів початкових класів фахової предметної компетентності з реалізації змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти у контексті Концепції «Нова українська школа» та чинних Типових освітніх програм.

ОК «Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі» входить до дисциплін професійної підготовки, є обов'язковим освітнім компонентом освітньо-професійної програми «Початкова освіта», займає вагоме місце у підготовці майбутнього вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти.

4.1. Завдання теоретичного змісту

1. Зміст і особливості структурування навчального матеріалу з природознавства в змісті інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

2. Методи та форми навчання змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі.

3. Інтегрований та нестандартні типи уроків природничого змісту в початковій школі в курсі «Я досліджую світ» (урок-дискусія, урок-дослідження, урок-семінар, урок-залік, урок-конференція, урок-звіт тощо).

4. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

5. Методика організації роботи учнів над навчальними проектами: природничий, громадянський, історичний зміст (на вибір).

6. Структура і зміст освітньої галузі «Громадянська та історична» в Типових програмах НУШ та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вимоги до освітніх результатів навчання учнів з галузі. Календарне планування інтегрованого курсу «Я досліджую світ» та реалізація змісту галузі «Громадянська та історична» в умовах інтеграції.

7. Особливості організації демократичного освітнього процесу в НУШ.

8. Методика проведення формувального оцінювання навчальних досягнень учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

9. Методика формування ідентичності, громадянської та історичної компетентностей учнів у межах громадянської та історичної освітньої галузі.

10. Розвиток soft skills у здобувачів початкової освіти у процесі реалізації змісту громадянської освіти в курсі «Я досліджую світ».

4.2. Завдання практичного змісту

1. Методика формування понять про диких і свійських тварин. Розробити фрагмент уроку

2. Методичні вимоги до постановки дослідів і практичних робіт. Продемонструвати дослід з ґрунтом у початковій школі на уроці «Я досліджую світ».

3. Урок-екскурсія: структура, методика проведення. Розробити конспект

уроку-екскурсії (історична ОГ).

4. Комбінований урок: структура, методика проведення. Розробити фрагмент комбінованого уроку (громадянська ОГ).

5. Методика формування поняття «природне угруповання» у процесі вивчення природничої освітньої галузі. Розробити як фрагмент уроку.

6. Письмова перевірка знань і вмінь учнів з курсу «Я досліджую світ» (природнича освітня галузь): види, методика проведення. Розробити варіант контрольної роботи з теми.

7. Дослід як метод пізнання природи. Місце дослідів в освітньому процесі. Демонстраційні та лабораторні досліді. Навести приклад досліді (3 клас).

8. Бесіда на уроках «Я досліджую світ»: види бесід; вимоги до постановки запитань; застосування різних видів бесід. Розробити бесіду (вид і тема на вибір) (історична освітня галузь).

9. Методика формування поняття «форма земної поверхні» у процесі вивчення природничої освітньої галузі. Розробити фрагмент уроку.

10. Методика роботи з планом і картою. Вимоги до показу карти. Розробити фрагмент уроку.

Основна література

1. Бабюк Т. Й., Довгань О. С. Методика навчання освітньої галузі «Природознавство»: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2017. 100 с.

2. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та ін. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Алатон, 2019. 128 с.

3. Гільберг Т. Г., Тарнавська С. С., Павич Н. М. «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу»: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2019. 260 с.

4. Гільберг, Т., Тарнавська С., Хитра З., Павич Н. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: Навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020. 240 с.

5. Державний стандарт початкової освіти: затв. Постановою Каб. Міністрів України, від 21 лютого. 2018 р. No 87 [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>.

6. Ковальчук О. Інноваційні технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»: навчально-методичний посібник виправлене [Електронний ресурс] / [автор-укладач: Ольга КОВАЛЬЧУК]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 142 с.

Додаткова література

1. Бахмат Н. В., Романяк М. М. Сучасні тенденції викладання

природничих дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти. *Академічні візії*. Вип. 30. 2024. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10939744>

2. Бахмат Н.В., Кравчук О.В. Сучасні підходи до навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*: журнал. 2022. № 4(9) 2022. С. 36-50. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1372/1369>. *Фахове видання. Категорія Б*.

3. Васютіна Т. М. Зошит з основ і методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі : навч. пос. для студ-в спец-ті 013 «Поч. освіта», першого рівня вищої освіти «Бакалавр» (3.10 р.н.). Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. 42 с.

4. Гезей О. М., Мельник С. А., Покроєва Л. Д. Сучасний урок у Новій українській школі: навчально-методичний посібник ; за заг. ред Л.Д. Покроєвої. Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2018. 112 с.

5. Громадянська відповідальність: 80 вправ для формування громадянської та соціальної компетентностей під час вивчення різних шкільних предметів. Посібник для вчителя для реалізації наскрізної тематичної лінії «громадянська відповідальність» в оновлених шкільних програмах для 5–9-х класів / Рафальська М., Боярчук О., Герасим Н. та ін. Європейський центр ім. Вергеланда. Київ, 2017. 136 с.

6. Громадянська освіта та методика її навчання: Підручник для студентів педагогічних закладів вищої освіти / За загальною редакцією Т. В. Бакка. Т. В. Мелещенко. Київ : УОБЦ «Оріон», 2019. 320 с. URL: <https://engage.org.ua/hromadianska-osvita-ta-metodyka-ii-navchanniapidruchnyk-dlia-studentiv-pedahohichnykh-zakladiv-vyshchoi-osvity/>.

7. Довгань О., Дорож І. Формування екологічної свідомості молодших школярів у сучасній початковій школі. *Acta Paedagogica Volynienses*, (2), 82–89. 2025. URL : <https://doi.org/10.32782/apv/2025.2.12>

8. Електронні версії підручників для 1-4 класів. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/>

9. Зростаємо у демократії : Плани уроків для початкового рівня з питань демократичного громадянства та прав людини / Р. Голлоб, В. Вайдінгер: ред. Р. Голлоб. П. Крапф. В. Вайдінгер. Пер. з англ, та адапт. О. В. Овчарук; заг. ред. укр. Версії : Н. Г. Протасова. 3-тє вид. Київ : Основа, 2016. Т. 2. 164 с.

10. Ковальчук О. Формування соціальної компетентності в учнів початкових класів на уроках «Я досліджую світ». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал*. 2021. № 3 (107). С. 404-413.

11. Концепція Нової Української школи. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

12. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/.../2018/.../1-kontseptsiya-rozvitku-gromosviti-v-ukraini-1701201/>.

13. Навчаємо демократії: Базові матеріали з освіти для демократичного

громадянства та освіти з прав людини для вчителів / Р. Голлоб, П. Крапф, О. Олафсдоттір. В. Вайдінгер; ред. Р. Голлоб. П. Крапф. В. Вайдінгер: Пер. з англ, та адапт. Л.І. Парашенко. 3-тє вид. Київ : Основа. 2016. Т. 1. 164 с.

14. Навчання демократії : збірник практичних занять з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини / Р. Голлоб. П. Крапф. Пер. з англ, та адапт. Н.Г. Протасовой Київ : Основа. 2016. Т. 6. 100 с.

15. Нова українська школа : порадник для вчителя / Під заг. ред.. Бібік Н.М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 2016 с.

16. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. URL : <http://mon.gov.ua>.

17. Оцінювання за курсом ЯДС. URL: <https://docs.google.com/presentation/c/10GoG89NBVY-zwX877v3uNqNJQnNseEFn2/edit#slide=id.p5>.

18. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / Під заг. ред. Бібік Н. М. Араджионі М. А. Київ : ФОП «Парашин К. С.». 2018. 880 с.

19. Типові освітні програми для 1–4 класів Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli/>.

Критерії оцінювання теоретичного питання

<p>А (відмінно) 90-100 балів</p>	<p>Здобувач виявляє глибокі знання з методики навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти, знайомий із методами і прийомами освітньої діяльності з розвитку знань, умінь і навичок освітніх галузей молодших школярів, визначеними програмою, інноваційними технологіями. Під час відповіді на запитання випускник підтверджує теоретичні положення прикладами, оперує теоретичним матеріалом; методи і прийоми формування в дітей знань і вмінь природничої, громадянської та історичної освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти ілюструються конкретними прикладами. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне.</p>
<p>В (дуже добре) 82-89 балів</p>	<p>Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, є 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень, добре володіє культурою мовлення.</p>
<p>С (добре) 75-81 бал</p>	<p>Здобувач володіє категоріальним апаратом предмета, проте допускає незначні помилки у формулюванні визначень основних понять природничої, громадянської та історичної освітніх галузей; розкриває сутність методів і прийомів формування в дітей знань і вмінь із освітніх галузей і розвитку їхнього мислення, наводить приклади формування основних понять змісту навчальної дисципліни, але вони в основному з підручників, посібників, а не власного досвіду чи спостережень.</p>
<p>Д (задовільно) 67-74 бали</p>	<p>Здобувач виявляє знання і розуміння основних засад предмета, але викладає матеріал неповно, зокрема не пов'язує теоретичні положення з практикою навчання молодших школярів; володіє знаннями основних методів і прийомів роботи з розвитку знань освітніх галузей, проте допускає неточності у визначенні понять; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.</p>

Е (достатньо) 60-66 балів	Здобувач оперує базовими поняттями курсу, проте наводить недостатньо прикладів методичного характеру. У відповіді простежується логічна непослідовність, мовленнєві помилки.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє категоріальним апаратом навчальної дисципліни, допущені у формулюванні визначень помилки спотворюють зміст понять, випускник неспроможний підтвердити теоретичні положення викладання змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початкових класах методичними прикладами, відповідь хаотична, із значною кількістю мовленнєвих помилок.

Критерії оцінювання практичного завдання

А (відмінно) 90-100 балів	Здобувач відмінно володіє практичними вміннями з методики навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне.
В (дуже добре) 82-89 балів	Здобувач добре володіє методикою навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей, у відповіді можливі 1-2 помилки, які він сам виправляє.
С (добре) 75-81 бал	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «дуже добре», проте у виконанні практико орієнтованих завдань є незначні порушення логіки розробки змісту та структури.
Д (задовільно) 67-74 бали	Здобувач володіє загальними вміннями з реалізації змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей, проте допускає помилки у формулюванні запитань до дій або їх пояснень. Мовлення недостатньо виразне, емоційне.
Е (достатньо) 60-66 балів	Здобувач спроможний пояснити методичні аспекти практико орієнтованих завдань, але порушена послідовність міркувань, які мають виконувати молодші школярі. Мовлення недостатньо виразне й нормативне.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач не виконав практичного завдання, не розкрив методику навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей.

5. «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Мета вивчення освітнього компонента «Теорія та методика навчання мистецької освітньої галузі в початковій школі» – теоретико-методична підготовка майбутнього вчителя початкових класів до навчання мистецтв молодших школярів у закладах загальної середньої освіти, формування загальних і фахових компетентностей, спроможності розв'язувати актуальні проблеми художньо-естетичного виховання здобувачів початкової освіти.

5.1. Завдання теоретичного змісту

1. Мета і завдання навчання мистецтва в початковій школі. Основні змістові лінії.
2. Проєктування і моделювання уроків мистецтва. Типи, жанри і структура уроків мистецтва.
3. Методика сприймання творів мистецтва.
4. Методика розучування пісень на уроках мистецтва.
5. Дитяча музична творчість.
6. Зміст і методика формування знань, умінь і уявлень з проблеми «Композиція і форма».
7. Зміст і методика формування знань, умінь і уявлень з проблеми «Колір».
8. Зміст і методика формування знань, умінь і уявлень з проблеми «Об'єм і простір».
9. Естетотерапевтичні технології навчання мистецтва.
10. Формування артистичних умінь молодших школярів на уроках мистецтва.

5.2. Завдання практичного змісту

1. Змоделювати фрагмент уроку з проведення слухання української народної пісні «Два півники» (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 15).
2. Змоделювати фрагмент уроку з проведення слухання пісні про зарядку (музика О. Янушкевич, слова М. Ясакової (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 61).
3. Змоделювати фрагмент уроку з проведення слухання пісні «Рідна серцю Україна» (музика Я. Степового, слова Т. Шевченка (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 3 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. С. 38).
4. Змоделювати фрагмент уроку з розучування пісні «Вийди, вийди, сонечко» музика М. Ведмедері, слова А. Камінчука (Масол Л. М., Гайдамака О. В., Колотило О. М. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. Київ : Генеза, 2018. С. 107, 142).
5. Змоделювати фрагмент уроку з розучування пісні «Зацвіла в долині» (музика Я. Степового, слова Т. Шевченка (Калініченко О. В., Аристова Л. С.

Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 85).

6. Змоделювати фрагмент уроку з розучування української народної пісні «Котику сіренький» (музика Я. Степового, слова Т. Шевченка (Калініченко О. В. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. / О.В. Калініченко, Л.С. Аристова. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 35).

7. Змоделювати фрагмент уроку зі створення натюрморту на тему «Осінні враження» (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 12-13)

8. Змоделювати фрагмент уроку зі створення анімалістичної композиції на тему «Чарівні перетворення з качечкою» (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 86-87)

9. Змоделювати фрагмент уроку зі створення композиції на тему «Зимові візерунки на вікні» (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 2 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. С. 46-47).

10. Змоделювати фрагмент уроку зі створення композиції на тему «Літні враження» (Калініченко О. В., Аристова Л. С. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 3 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. С. 4-5)

Основна література

1. Електронні підручники з мистецтва для 1, 2, 3, 4 кл. закладів загальної середньої освіти URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

2. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів III курсу педагогічного факультету (галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, напрям підготовки 013 Початкова освіта). Рівне. 2020. 186 с. URL: https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/bitstream/123456789/3477/1/Красовська_ОО_МЕТОДИЧКА_ОБР_МИСТ_3_МЕТОДИКОЮ_НА_ГРИФ2020.pdf

3. Масол Л. М. Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво». 205 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

4. Мистецтво : особливості викладання в початковій школі : навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.

5. Типові освітні програми для закладів середньої освіти: 1-2 класи. К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. 240 с.

6. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи. 2019. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

7. Черкасов В. Г. Теорія і методика музичної освіти : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 240 с. (Серія «Альма-матер»). URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

Додаткова література

1. Дорож І., Ковальчук А., Третяк Н. Образотворча діяльність майбутніх вчителів початкової ланки освіти як сфера світоглядного самовираження.

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал / гол. ред. А. Сбруюва. Суми: вид. сумського держ. У-ту ім.. А. Макаренка, 2021. №3(107). С. 390-404.

2. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання : навч.-мет. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта] / Олена Володимирівна Малицька. Бердянськ, 2016. 346 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

3. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ. Навчально-методичний посібник. / О. В. Волошенюк, О.В. Чорний. Київ : Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54 с. URL: https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni_posibnyky_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv/13#news-pager-label

4. Мистецтво. Нова українська школа. Моделі уроків : 2 клас : навчально-методичний посібник / автор-уклад. В. П. Мартинова. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2021. 192 с. URL: https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni_posibnyky_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv/13#news-pager-label

5. Мистецтво у Новій українській школі. 2 клас (за новим Державним стандартом). Книжка для вчителя / Н.А. Лемешева, І.В.Субота. Черкаси : КНЗ «ЧОПОПП ЧОР». 70 с. URL: https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni_posibnyky_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv/13#news-pager-label

6. Мистецтво. Ілюстрований довідник. 1-4 класи / Л.В. Серих, В.Г. Чуркіна, С.А. Мельник. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 128 с. URL: https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni_posibnyky_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv/13#news-pager-label

7. Московчук Л. М. Вплив духовної музики на формування цінностей молодшого школяра. *Фахова підготовка вчителя початкової школи в умовах реформування освіти* : колективна монографія / За ред. : Н.В. Бахмат, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2021. С. 160-167.

8. Московчук Л. М., Вітик Л. І. Експериментальна програма розвитку музичної обізнаності молодших школярів у галузі оперного мистецтва. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць. Випуск 13. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н.В., Гудима Н.В., Мелекесцева Н.В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2025. С. 85-91.

9. Московчук Л. М., Олинець Т. В. Методика формування артистичних умінь у молодших школярів на уроках музичного мистецтва. *Педагогічна освіта : теорія і практика* : Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]. Випуск 29 (1-2020). Кам'янець-Подільський, 2020. С. 131-147.

10. Московчук Л. М. Методичні аспекти підготовки майбутніх учителів початкових класів до формування артистичних умінь у молодших школярів

на уроках мистецтва. *Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в Новій українській школі: оновлення філософії освіти* : колективна монографія ; за заг. ред. Н. В. Бахмат, Н. В. Мелекесцевої, Н. В. Гудими. Київ : Міленіум, 2024. С. 100-131.

11. Московчук Л. М. Морально-естетичне виховання молодших школярів засобами духовної музики українських композиторів : наукова монографія. Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А. С., 2022. 360 с.

12. Московчук Л. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до реалізації педагогічного потенціалу духовної музики українських композиторів у процесі виховання особистості молодшого школяра. *Фахова підготовка вчителя початкової школи в умовах реформування освіти* : колективна монографія / За ред. : Н.В. Бахмат, Н.В. Гудими. Київ : Міленіум, 2020. С. 103-112.

13. Московчук Л. М. Роль уроків-концертів у формуванні почуття успіху в молодших школярів. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи* : збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудима, О.В. Ковальчук. Київ : Міленіум, 2021. Випуск 4. С. 86-89.

14. Московчук Л. М. Теоретичні аспекти естетичного виховання здобувачів початкової освіти на уроках мистецтва. *Молодь і ринок* : щомісячний науково-педагогічний журнал / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка [гол. редактор Микола Галів]. №4 (236) квітень. Дрогобич : ДДПУ імені Івана Франка, 2025. С. 149-154. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/329091>

15. Онопрієнко О. В. Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів: методичний посібник/ Онопрієнко Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с. URL: https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php

Критерії оцінювання теоретичного питання

<p>А (відмінно) 90-100 балів</p>	<p>Здобувач виявляє глибокі знання з методики навчання мистецької освітньої галузі, орієнтується у видах мистецтва, знайомий із методами і прийомами освітньої діяльності з розвитку художньо-творчих знань, умінь і навичок молодших школярів, визначеними програмою, інноваційними художньо-педагогічними технологіями методики навчання інтегрованого курсу «Мистецтво».</p> <p>Під час відповіді на запитання здобувач підтверджує теоретичні положення прикладами, оперує теоретичним матеріалом; методи і прийоми формування в дітей художньо-творчих знань, умінь і навичок ілюструються конкретними прикладами. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне.</p>
<p>В (дуже добре) 82-89 балів</p>	<p>Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, є 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень, добре володіє культурою мовлення.</p>

С (добре) 75-81 бал	Здобувач володіє категоріальним апаратом предмета, проте допускає незначні помилки у формулюванні визначень основних мистецьких понять; розкриває сутність методів і прийомів формування в дітей художньо-творчих знань і вмінь, наводить приклади формування мистецьких понять, але вони в основному з підручників, а не власного досвіду чи спостережень.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач виявляє знання і розуміння основних засад предмета, але викладає матеріал неповно, зокрема не пов'язує теоретичні положення з практикою навчання молодших школярів; володіє знаннями основних методів і прийомів роботи з розвитку креативності та мистецьких здібностей, проте допускає неточності у визначенні понять; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
Е (достатньо) 60-66 балів	Здобувач оперує базовими поняттями курсу, проте наводить недостатньо прикладів методичного характеру. У відповіді простежується логічна непослідовність, мовленнєві помилки.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє категоріальним апаратом предмета, допущені у формулюванні визначень помилки спотворюють зміст понять, випускник неспроможний підтвердити теоретичні положення викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у початкових класах методичними прикладами, відповідь хаотична, зі значною кількістю мовленнєвих помилок.

Критерії оцінювання практичного завдання

А (відмінно) 90-100 балів	Здобувач відмінно володіє практичними вміннями з методики навчання інтегрованого курсу «Мистецтво»: вміє моделювати (проектувати) уроки мистецтва, сприймати, аналізувати, створювати та презентувати твори мистецтва (співати, грати на дитячих музичних інструментах, імпровізувати, виконувати танцювальні рухи, практичну роботу в галузі образотворення). Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне, багате, точне.
В (дуже добре) 82-89 балів	Здобувач добре володіє методикою сприймання, вивчення та презентації творів мистецтва, у відповіді можливі 1-2 помилки, які він сам виправляє. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне, багате, точне.
С (добре) 75-81 бал	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «дуже добре», проте у проектуванні сприймання, вивчення, створення та презентації творів мистецтва є незначні порушення структури. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення нормативне, виразне, точне, проте недостатньо багате.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач володіє загальними вміннями проектування сприймання, вивчення, створення та презентації творів мистецтва, проте допускає помилки у інтерпретації творів мистецтва. Мовлення недостатньо виразне та багате, емоційне.
Е (достатньо) 60-66 балів	Здобувач спроможний пояснити методику сприймання, вивчення, створення та презентації творів мистецтва, але в інтерпретації творів мистецтва допускаються значні помилки. Мовлення недостатньо виразне, багате, нормативне й точне.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач не виконав практичного завдання білета, не розкрив методику сприймання, вивчення, створення та презентації творів мистецтва.

6. «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Освітній компонент «Теорія та методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі» забезпечує підготовку майбутніх учителів початкових класів до реалізації принципів інтеграції освітнього процесу Нової української школи засобами технологічної діяльності, оволодіння здобувачами вищої освіти базовими технологічними компетентностями в сфері організації освітньої діяльності на уроках дизайну та технологій, уміннями та навичками технологічно-творчої обробки паперу та картону, волокнистих, природніх, пластичних матеріалів способами моделювання та конструювання.

6.1. Завдання теоретичного змісту

1. Мета, завдання та очікувані результати навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі.

2. Освітня, розвивальна, виховна та соціалізаційна функції освітньої галузі «Дизайн і технології» в умовах Нової української школи.

3. Організація безпечного освітнього середовища та правила безпеки під час роботи з інструментами й матеріалами на уроках «Дизайн і технології» в початковій школі.

4. Види навчально-технологічної документації та засобів візуалізації (наочності) на уроках «Дизайн і технології» в початковій школі.

5. Структура компетентнісно орієнтованого уроку «Дизайн і технології» в початковій школі: етапи та їх дидактичне наповнення.

6. Перспективне, календарно-тематичне та поурочне планування освітнього процесу з «Дизайну і технологій» у початковій школі.

7. Зміст і методика роботи з різними матеріалами на уроках «Дизайн і технології» з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів.

8. Зміст і методичні прийоми роботи з тканиною та волокнистими матеріалами на уроках «Дизайн і технології» в початковій школі.

9. Методика організації діяльності учнів з папером і картоном на уроках «Дизайн і технології» в початковій школі.

10. Уявлення про волокна, їх властивості та елементарні способи обробки в освітньому процесі початкової школи (без виробничої деталізації).

6.2. Завдання практичного змісту

1. Навести приклади предметних та словесно-графічних технологічних карт, що використовуються на уроках «Дизайн і технології» в початковій школі.

2. Визначити компоненти мети уроку та розробити словесно-графічну технологічну карту до теми «Автомобіль майбутнього» (1 клас, типова освітня програма Р. Б. Шияна).

3. Підготувати фрагмент інтегрованого уроку, присвяченого винайденню паперу, з урахуванням міжгалузевих зв'язків.

4. Підготувати фрагмент інтегрованого уроку з теми «Пластмаси» з урахуванням вікових особливостей молодших школярів.

5. Здійснити аналіз виробу та розробити предметну технологічну карту виготовлення виробу «Жабка-стрибунка».

6. Скласти пам'ятку для аналізу виробу та розробити словесно-графічну технологічну карту його виготовлення (виріб «Гелікоптер», 2 клас, типова освітня програма О. Я. Савченко).

7. Проаналізувати зразок запропонованого виробу та розробити предметну технологічну карту його виготовлення (виріб «Коробочка»).

8. Визначити компоненти мети уроку та підготувати фрагмент бесіди з етикету за темою «Побут. Як красиво скласти серветки» (3 клас, типова освітня програма Р. Б. Шияна).

9. Визначити компоненти мети уроку та розробити фізкультхвилинку до уроку з теми «Витинанки» (3 клас, типова освітня програма Р. Б. Шияна).

10. Продемонструвати способи раціональної розмітки матеріалу за шаблоном складної конфігурації в освітньому процесі початкової школи.

Основна література

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу»: Київ. Видавництво «Алатон», 2019. 128 с.

2. Гільберг Т. Г., Павич Н. М., Бучківська Г. В., Гриськова В. В. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі»: для пед. працівників. Київ: Генеза, 2021. 160 с.

3. Даниляк Р., Калита Н. Методика навчання технологічної освітньої галузі у початковій школі: методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи. Дрогобич: ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 52 с.

4. Ковальчук А. Ф., Дорож І. А. Методика навчання освітньої галузі «Технології»: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2018. 264 с.

5. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / za zag. red. N. M. Bibik. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.

6. Паршук С. М. Методика навчання технологічної освітньої галузі: навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2023. 148 с.

7. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. Київ: ТД «ОСВІТА ЦЕНТР+», 2018. 240 с.

8. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>

9. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3-4 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Shiyana.pdf>

Додаткова література

1. Бровченко А., Копитіна Н. Майстер Саморобко. Альбом-посібник з трудового навчання. 1 клас. Київ : Підручники і посібники, 2020. 64 с.
2. Бровченко А., Копитіна Н. Майстер Саморобко. Альбом-посібник з трудового навчання. 2 клас. Київ : Підручники і посібники, 2019. 64 с.
3. Гільберг Т. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. Навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2019. 256 с.
4. Гільберг Т. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. Навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 240 с.
5. Гільберг Т., Тарнавська С., Грубіян Л., Павич Н. Я досліджую світ підруч. для 3 кл. закл. загал. середн. освіти : у 2 ч. Ч.1. Київ : Генеза, 2020. 160 с.
6. Гільберг Т., Тарнавська С., Грубіян Л., Павич Н. Я досліджую світ підруч. для 3 кл. закл. загал. середн. освіти : у 2 ч. Ч.2. Київ : Генеза, 2020. 160 с.
7. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Я досліджую світ підруч. для 2 кл. закл. загал. середн. освіти у 2 ч. Ч.1. Київ : Генеза, 2019. 144 с.
8. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Я досліджую світ підруч. для 2 кл. закл. загал. середн. освіти у 2 ч. Ч. 2. Київ : Генеза, 2019. 144 с.
9. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Я досліджую світ підруч. для 4 кл. закл. загал. середн. освіти у 2 ч. Ч. 1. Київ : Генеза, 2021. 160 с.
10. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Я досліджую світ підруч. для 4 кл. закл. загал. середн. освіти у 2 ч. Ч. 2. Київ : Генеза, 2021. 160 с.
11. Дорож І. Народна художньо-трудова діяльність як засіб формування національної самоідентичності майбутніх учителів початкових класів. *Україно моя вишивана : етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки* : зб. тез IV Міжнародної онлайн-конференції, 18 травня 2023 р. / за заг. ред. Н. Богданець-Білокаленко (електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2023. С. 54-57.
12. Дорож І., Войцеховська В. Потенціал культурної спадщини українського народу як ефективний засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць. Вип. 9. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н. В., Гудима Н. В., Мелекесцева Н. В., Ковальчук О. В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2023. С. 21–27.
13. Дорож І. Ковальчук А. Підготовки вчителя початкових класів до реалізації технологічної галузі в освітньому процесі. *Acta Paedagogica Volynienses* : наук. журнал / голов. ред. В. В. Вітюк. Луцьк : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 4. С. 82-88.
14. Дорож І. А., Ковальчук А. Ф. Формування емоційно-етичної компетентності майбутніх педагогів засобами технологічної діяльності.

Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в Новій українській школі: оновлення філософії освіти: колективна монографія; за заг. ред. Н. В. Бахмат, Н. В. Мелекесцевої, Н. В. Гудими. Київ : Міленіум, 2024. С. 7–64.

15. Ковальчук А. Ф., Ковальчук І. А. Художньо-трудова діяльність майбутніх учителів початкових класів : навч.-метод. посібн. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г., 2014. 292 с.

16. Кононюк А., Головата О. Умійко. Альбом-посібник з дизайну та технологій. 1 клас. Київ : Підручники і посібники, 2020. 80 с.

17. Кононюк А., Головата О. Умійко. Альбом-посібник з дизайну та технологій. 2 клас. Київ : Підручники і посібники, 2020. 80 с.

18. Кононюк А., Головата О. Умійко. Альбом-посібник з дизайну та технологій. 3 клас. Київ : Підручники і посібники, 2020. 80 с.

19. Роговська Л. Маленький трудівничок. Альбом-посібник з трудового навчання. 1 клас. Київ : Підручники і посібники, 2020. 96 с.

20. Роговська Л. Маленький трудівничок. Альбом-посібник з трудового навчання. 2 клас. Київ : Підручники і посібники, 2020. 96 с.

Критерії оцінювання теоретичного питання

<p>А (відмінно) 90-100 балів</p>	<p>Здобувач виявляє глибокі знання з розвитку технологічної освіти в Україні, концепції трудової підготовки молодших школярів України, державного стандарту початкової освіти, політехнічної трудової підготовки, психологічної підготовка учнів до технологічної діяльності, всебічного розвитку учнів у праці.</p> <p>Класифікує методи навчально-виховної роботи на уроках в початковій школі. Знає особливості методів навчально-виховної роботи з технологій в початковій школі, технічну документацію на уроках технологій та види наочних посібників до уроків.</p> <p>Класифікує уроки технологій, виділяє етапи уроку, знає правила безпеки праці та специфіку проведення уроків технологій залежно від мікрорікового періоду молодших школярів.</p> <p>Здійснює перспективне та поточне планування уроків, вміло користується навчальними програмами.</p> <p>У ході відповіді на запитання випускник підтверджує теоретичні положення прикладами, оперує мовним матеріалом, зокрема професійними термінами. Відповідь на питання побудована логічно, мовлення здобувача нормативне, виразне.</p>
<p>В (дуже добре) 82-89 балів</p>	<p>Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.</p>
<p>С (добре) 75-81 бал</p>	<p>Здобувач володіє теоретичним змістом предмета, правильно формулює визначення основних понять, наводить приклади об'єктів праці, характерних тому чи іншому віковому періоду, оперує методами і прийомами формування компетентностей. Однак вони запозичені лише з підручників, у відповіді відсутня творчість.</p>

D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач виявляє знання і розуміння основних засад предмета, але викладає матеріал неповно, зокрема не пов'язує теоретичні положення з практичними вміннями пов'язаними з фізіологічними можливостями молодших школярів володіє знаннями основних методів і прийомів роботи з трудового навчання, однак не ілюструє їх практичним матеріалом, що використовується для побудови дидактичних завдань; допускає неточності у визначенні понять; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в оформленні викладу.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач оперує базовими поняттями курсу, однак наводить недостатньо прикладів як теоретичного так і методичного характеру. У відповіді простежується логічна непослідовність, помилки.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє категоріальним апаратом предмета, допущені у формулюванні визначень помилки, спотворюють зміст понять, неспроможний підтвердити теоретичні положення мовними та методичними прикладами, відповідь хаотична, із значною кількістю помилок.

Критерії оцінювання практичного завдання

A (відмінно) 90-100 балів	Здобувач має системні знання. Графічно зображує та самостійно виготовляє в повному обсязі об'єкт праці відповідно до технологічних та естетичних вимог. Виявляє творче ставлення до виконання завдання.
B (дуже добре) 82-89 балів	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у типових і дещо змінених ситуаціях. Графічно зображує та самостійно виготовляє в повному обсязі об'єкт праці відповідно до технологічних та естетичних вимог.
C (добре) 75-81 бал	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом. Графічно зображує та самостійно виготовляє в повному обсязі об'єкт праці відповідно до технологічних та естетичних вимог. Застосовує знання в дещо змінених ситуаціях.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь правильна, але недостатньо осмислена. Графічно зображує та практично виготовляє об'єкт праці за зразком.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач розуміє основний навчальний матеріал, але відтворює його з помилками і неточностями. Графічно зображує та практично виготовляє значну частину об'єкта праці за зразком.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач відтворює менше половини з навчального матеріалу. Графічно зображує, практично виготовляє менше половини об'єкта праці. З допомогою викладача виконує елементарні практичні завдання.

7. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Метою вивчення ОК «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей у початковій школі» є формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи теоретичних знань, професійних компетентностей і практичних умінь, необхідних для ефективної організації та реалізації навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей у початковій школі відповідно до вимог Нової української школи. ОК охоплює сучасні методики, технології та стратегії навчання, які сприяють розвитку соціальної компетентності, формуванню здорового способу життя та безпечної поведінки молодших школярів.

7.1. Завдання теоретичного змісту

1. Визначення та основні завдання здоров'язбережувальної освіти у початковій школі.
2. Концептуальні підходи до формування здорового способу життя молодших школярів.
3. Соціальне здоров'я особистості: його структура та значення у розвитку дитини.
4. Основні компоненти здоров'язбережувальної компетентності вчителя початкової школи.
5. Вплив соціального середовища на формування здорового способу життя дитини.
6. Теоретичні основи інтеграції соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі в курс «Я досліджую світ».
7. Психолого-педагогічні особливості розвитку соціальної компетентності молодших школярів.
8. Класифікація здоров'язбережувальних технологій та методика їх застосування в освітньому процесі.
9. Основні методи профілактики втоми у початковій школі.
10. Значення сім'ї у формуванні в дитини відповідального ставлення до власного здоров'я.

7.2. Завдання практичного змісту

1. Розробіть фрагмент уроку з використанням здоров'язбережувальних технологій.
2. Запропонуйте вправи для профілактики втоми та зниження стресу у молодших школярів.
3. Складіть сценарій виховного заходу, спрямованого на формування навичок безпечної поведінки у соціальному середовищі.
4. Розробіть рекомендації для вчителів щодо організації фізкультхвилинок на уроках у початковій школі.
5. Змодельуйте навчальну ситуацію, у якій використання інформаційно-комунікаційних технологій сприятиме формуванню соціальної компетентності учнів.

6. Запропонуйте інтерактивну гру для розвитку соціальних навичок молодших школярів.

7. Розробіть план уроку, який сприяє формуванню навичок здорового харчування у дітей.

8. Опишіть способи організації ранкових зустрічей із використанням здоров'язбережувальних методик.

9. Продемонструйте практичне використання казкотерапії для формування соціальних навичок у дітей.

10. Складіть методичні рекомендації для батьків щодо формування здорового способу життя дітей у сім'ї.

Основна література

1. Бібік Н. М. Соціалізація молодших школярів у взаємозв'язку урочної та позаурочної діяльності: методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.

2. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Київ : Видавництво «Алатон», 2019. 128 с.

3. Гільберг Т. Г., Тарнавська С. С., Павич Н. М. «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2019. 260 с.

4. Гільберг, Т., Тарнавська С., Хитра З., Павич Н. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 240 с.

5. Здоров'язбережувальна складова освіти: навчально-методичний посібник. Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2024. 128 с.

6. Ковальчук О. Інноваційні технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» : навчально-методичний посібник виправлене [Електронний ресурс] / [автор-укладач: Ольга КОВАЛЬЧУК]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 142 с.

7. Котик Т. Нова українська школа: теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи: навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи. Тернопіль, Астон, 2020. 192 с.

8. Малініна Л. Нова українська школа: формування соціальної компетентності учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Грамота, 2021. 72 с.

Додаткова література

1. Гудима Н. В., Ковальчук О. В., Мелекесцева Н. В. Комунікація учасників освітнього процесу як один зі складників у створенні безпечного освітнього середовища в початкових класах *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»* (Ніжинський державний університет імені

Миколи Гоголя) Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2024. – № 1. С.27-37. URL: http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/3657/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%9d%d0%97_%e2%84%961_2024-27-36.pdf

2. Дорож І. А. Зміст та напрями розвитку здоров'язбережувального освітнього середовища НУШ. *International scientific-practical conference "State and trends in the development of science, education, technology and society"*: conference proceedings (Tampere, Finland, February 27, 2024). Tampere, Finland: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. P.13–15. URL: <https://www.economics.in.ua/2024/03/27-02.html>

3. Дорож І. А., Ковальчук А. Ф. Формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів в освітньому процесі НУШ. *Наукові записки. Серія «Психологопедагогічні науки»* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2023. №1. С. 43-53.

4. Ковальчук О. Формування соціальної компетентності в учнів початкових класів на уроках «Я досліджую світ». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал*. 2021. № 3 (107). С. 404-413. URL: https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/11714/1/Kovalchuk_Forumuvannia.pdf

5. Ковальчук О., Гудима Н. Психологічні основи змісту, форм організації та методів морального виховання молодших школярів: від традицій до інновацій ціннісних орієнтирів сучасної української школи *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць*. 2023. №62. С. 129-139. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/725/639>

6. Ковальчук О.В., Гудима Н., Мелекесцева Н. Інноваційна технологія case study як засіб реалізації діяльнісного підходу у формуванні соціальної і комунікативної компетентностей здобувачів початкової освіти *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. збірник наукових праць. Серія. Педагогічні науки. Вип. 64. Ізмаїл: РВВ ІДГУ*, 2023. С. 94–103. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/761/676>

7. Ковальчук О. Методи виховання як засіб формування соціальної активності у молодших школярів *Acta Paedagogica Volynienses*, Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. №4. С. 60-67.

8. Ковальчук О. Соціально-емоційне навчання як засіб розвитку особистості молодшого школяра. *Acta Paedagogica Volynienses*, Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. №5. С. 48–54. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/2077/1955>

Критерії оцінювання теоретичного питання

A (відмінно) 90-100 балів	Здобувач виявляє глибокі знання з методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей відповідно до Державного стандарту початкової освіти, володіє сучасними методами і прийомами формування в молодших школярів соціальної компетентності, навичок здорового способу життя, безпечної поведінки. Підкріплює відповідь конкретними методичними прикладами, демонструє знання інноваційних технологій навчання та інтеграційного підходу. Відповідь логічно побудована, мовлення грамотне, виразне.
B (дуже добре) 82-89 балів	Демонструє розуміння змісту та методичних прийомів навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей, наводить власні приклади. Допускає 1-2 незначні неточності або помилки, які виправляються здобувачем. Мовлення чітке, але є незначні недоліки в послідовності викладу.
C (добре) 75-81 бал	Здобувач володіє базовими знаннями курсу, але допускає неточності у визначенні основних понять. Розкриває сутність методів навчання, але приклади здебільшого запозичені з підручників або нормативних документів, без власного осмислення чи аналізу. Відповідь зрозуміла, але є мовні та структурні недоліки.
D (задовільно) 67-74 бали	Демонструє знання основних підходів до навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей, але відповідь неповна, теоретичні знання не пов'язані з практичними методами викладання у початковій школі. Виявляє труднощі у використанні методичного апарату, допускає неточності у визначеннях понять, викладає матеріал непослідовно, з мовленнєвими помилками.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач оперує лише основними поняттями курсу, але відповідь поверхнева, неповна, бракує методичних прикладів. Виявляє труднощі у поясненні зв'язку теоретичних положень із практикою. Відповідь нелогічна, містить мовленнєві та структурні помилки.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Відповідь фрагментарна, здобувач не володіє категоріальним апаратом дисципліни, допускає суттєві помилки у визначеннях понять, не здатний навести методичні приклади. Відповідь хаотична, непослідовна, з великою кількістю мовленнєвих помилок.

Критерії оцінювання практичного завдання

A (відмінно) 90-100 балів	Здобувач відмінно володіє практичними вміннями з методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей. Практична розробка містить глибоке обґрунтування вибору методів та прийомів, пов'язана з актуальними теоретичними положеннями дисципліни, відповідає вимогам Державного стандарту.
B (дуже добре) 82-89 балів	Здобувач добре володіє методикою навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей. Розробка має чітке методичне обґрунтування, з невеликими незначними неточностями або пропущеними деталями.
C (добре) 75-81 бал	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «дуже добре», проте у виконанні практико орієнтованих завдань є незначні порушення логіки розробки змісту та структури.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач володіє загальними вміннями з реалізації змісту соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей, проте відсутні повноцінне методичне обґрунтування, неповно розкриті основні положення, формулювання визначень не завжди коректні.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач спроможний пояснити методичні аспекти практико орієнтованих завдань, але порушена послідовність міркувань, які мають виконувати молодші школярі. Мовлення недостатньо виразне й нормативне.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач не виконав практичного завдання, не розкрив методику навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей.

8. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Мета ОК «Методика навчання інформатичної освітньої галузі в початковій школі» – формування фахової компетентності майбутнього вчителя початкових класів, необхідної для викладання початкового курсу інформатики як окремого предмета, так і для застосування комп'ютерної техніки під час підготовки та проведення навчальних занять і позакласної роботи в початкових класах.

8.1. Завдання теоретичного змісту

1. Мета і завдання курсу «Я досліджую світ. Інформатика».
2. Типи, структура та специфіка уроку інформатики в початковій школі.
3. Форми організації освітнього процесу з інформатики в початковій школі.
4. Предметні змістові лінії курсу «Інформатика».
5. Психолого-педагогічні аспекти використання ІКТ у початковій школі.
6. Методика ознайомлення молодших школярів із пристроями комп'ютера та їх призначенням.
7. Методика ознайомлення молодших школярів із поняттями інформація та інформаційні процеси.
8. Методика навчання молодших школярів створенню презентацій.
9. Методика формування уявлень у молодших школярів про інтернет.
10. Ознайомлення молодших школярів із поняттям «алгоритм».

8.2. Завдання практичного змісту

1. Навести приклади, які ілюструють міжпредметний характер інформатики в початковій школі.
2. Розробити пам'ятку для учнів початкових класів щодо дотримання правил техніки безпеки під час роботи за комп'ютером.
3. Розробити тематику роботи гуртка з інформатики для молодших школярів.
4. Розкрити структурні елементи уроку інформатики в їх логічній послідовності.
5. Навести приклади компетентісних завдань для формування в учнів поняття «інформація».
6. Скласти алгоритм роботи вчителя з організації проектної діяльності учнів з теми «Історія розвитку пристроїв для роботи з інформацією».
7. Дати визначення мережі, браузера, веб-сторінки, сайта. Навести відповідні приклади.
8. Навести приклади сервісів для інтерактивного спілкування в Інтернеті.
9. Розробити рекомендації для батьків щодо профілактики комп'ютерної залежності у дітей.
10. Підготувати доповідь про електронні карти, віртуальні подорожі сузір'ями, планетами, материками, океанами. Пояснити методику ознайомлення з ними.

Основна література

1. Антонова О. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти»ю Київ : Генеза, 2020. 96 с.
2. Гущина Н. І. Нова українська школа : використання інформаційно-комунікаційних технологій у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод.посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 112 с.
3. Інформатика та сучасні інформаційні технології з методикою навчання : навчально-методичний посібник / А. А. Тимченко. Миколаїв : СПД Румянцева, 2018. 239 с.
4. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі : посібник для вчителя / Бакка Т., Гольщачова В., Дегтярєва Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т., Шкребець О. / За редакцією Волошенюк О., Дегтярєвої Г., Іванова В. Київ : ЦВП, АУП, 2017. 197 с.
5. Суховірський О. В. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа : методика навчання інформатики у 1-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : для пед. працівників. Київ : Генеза, 2021. 160 с.

Додаткова література

1. Андрусич О. О., Стеценко І. Б. Інформатика : підруч. для 4 кл. закл. загал. серед. освіти. Київ : Світич, 2021. 96 с.
2. Бахмат Н. Можливості використання штучного інтелекту в навчанні молодших школярів. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 23. С. 323-324.
3. Бахмат Н. Можливості використання педагогами SMART NOTEBOOK в інклюзивному освітньому середовищі. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. Випуск 24. С. 307-309. URL: https://drive.google.com/file/d/1Qn2kklzv4jBx9e0B-1Ubfu7DZJIGR_kf/view
4. Бахмат Н. Підготовка майбутнього вчителя до використання цифрових технологій у початковій школі. *Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в Новій українській школі: оновлення філософії освіти* : монографія ; за заг. ред. Н. В. Бахмат, Н. В. Мелекесцевої, Н. В. Гудими. Київ : Міленіум, 2024. С. 291-324.
5. Бахмат Н. В. Тенденції використання інформаційних технологій в умовах реформування початкової школи України. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи*: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.:

Н.В. Бахмат, Н.В. Гудима, О.В. Ковальчук. Київ : Міленіум, Випуск 2. 2020. С. 26-30.

6. Бахмат Н. В. Формування фахової компетентності майбутніх учителів початкових класів в умовах цифрового освітнього середовища. *Наука і техніка сьогодні (Серія «Педагогіка»)*: журнал. № 6(6). 2022. С. 89-100.

7. Бахмат Н. В., Сторчова Т. В., Моцик Р. В., Мелекесцева Н. В., Братиця Г. Г. Сучасні тенденції розвитку цифрової компетентності майбутніх учителів: європейський досвід. *Академічні візії*. [Електронний ресурс]. №15. 2023. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7575753>

8. Козак Л. З. Інформатика : підруч. для 4 кл. закл. загал. серед. освіти. Київ : Літера ЛТД, 2021. 112 с.

9. Коршунова О. В. Інформатика : підруч. для 4 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. 128 с.

10. Морзе Н. В., Барна О. В. «Я досліджую світ» : підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти. Частина 2. Київ : УОБЦ «Оріон», 2019. 144 с.

11. Нова українська школа : Дидактичні основи STREAM освіти в початковій школі : Навчально-методичний посіб. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.

12. Сірант Н. Методика викладання інформатики в закладах початкової освіти. ТзОВ «Растр-7», 2020. 92 с.

13. Bakhmat, N., Koval-Mazyuta, M., Sonechko, O., Fedotov, V., & Kustovska, Information and communication and digital technology in education: Some aspects of SMART technology application. *Amazonia Investiga*, 12(62), 2023.Pp. 336-344. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.62.02.34T>.

14. Bakhmat, N., Zahorodnia, L., Brushnevskaya, I., Ribtsun, Y., & Valentieva, T. (2025). Mobile Game Technologies and Cognitive Development in Ukrainian Preschool and Primary Education: A Correlational Study. *International Journal of Interactive Mobile Technologies (iJIM)*, 19(15), pp. 110–128. URL: <https://doi.org/10.3991/ijim.v19i15.55911>

Критерії оцінювання теоретичного питання

А (відмінно) 90-100 балів	Відповідь здобувача вищої освіти повністю розкриває зміст питання. Основні проблеми визначені чітко, повністю і ґрунтовно висвітлено. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання, обґрунтовує свою точку зору. Здобувач вищої освіти вільно й коректно користується методичною термінологією, володіє повним запасом методичних термінів.
В (дуже добре) 82-89 балів	Відповідь здобувача вищої освіти відповідає змісту питання, проте не всі основні проблеми визначені чітко, розкриті не досить повно та ґрунтовно. Здобувач вищої освіти викладає матеріал, аргументуючи методичні положення, проте відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо питання. Здобувач вищої освіти правильно використовує методичну термінологію, проте допускає 1-2 термінологічні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.
С (добре) 75-81 бал	Відповідь здобувача вищої освіти загалом відповідає змісту питання, проте основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно. Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими

	методичними термінами, аргументуючи методичні положення, проте не може обґрунтувати свою точку зору щодо питання. Здобувач вищої освіти здебільшого правильно використовує методичну термінологію, проте допускає 3-4 термінологічні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.
D (задовільно) 67-74 бали	Відповідь здобувача вищої освіти лише частково відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково. Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати методичні явища, робить певні висновки, проте відповідь недостатньо осмислена, неаргументована. Здобувач вищої освіти володіє обмеженим запасом методичних термінів, допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.
E (достатньо) 60-66 балів	Відповідь здобувача вищої освіти майже не відповідає змісту питання, основні поняття розкриті частково. Здобувач вищої освіти може дати визначення понять, категорій (з помилками), але висновки є нелогічними, непослідовними, неаргументованими. Здобувач вищої освіти допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Відповідь здобувача вищої освіти не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначені, положення не розкриті. Доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні. Здобувач вищої освіти майже не користується методичною термінологією, запас методичних термінів мінімальний.

Критерії оцінювання практичного питання

A (відмінно) 90-100 балів	Виконане здобувачем вищої освіти завдання є практико орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування інформатичних навичок і вмінь та враховує вікові особливості учнів. План-конспект / фрагмент уроку виконаний відповідно до вимог щодо поурочного планування, формулювання цілей уроку, визначення методичної структури і змісту уроку з урахуванням етапу навчання. Здобувач вищої освіти здатний теоретично обґрунтувати вибір власних методичних рішень. План-конспект / фрагмент уроку / завдання виконано грамотно у мовному відношенні; методичні помилки відсутні.
B (дуже добре) 82-89 балів	Виконане здобувачем вищої освіти завдання є практико орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування інформатичних навичок і вмінь та враховує вікові особливості учнів. План-конспект / фрагмент уроку / завдання загалом виконано методично грамотно, проте є незначні недоліки у дотриманні зазначених вимог. Здобувач вищої освіти адекватно реагує на запитання екзаменатора, однак він не досить впевнено обґрунтовує вибір власних методичних рішень. План-конспект / фрагмент уроку / завдання виконаний грамотно; методичні помилки відсутні, проте наявні 1-2 помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.
C (добре) 75-81 бал	Виконане здобувачем вищої освіти завдання є практико орієнтованим, однак має незначні порушення логіки поетапного формування інформатичних навичок і вмінь, врахування вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку / завдання загалом виконано методично грамотно, проте є незначні недоліки у дотриманні зазначених вимог. Здобувач вищої освіти відчуває труднощі в обґрунтуванні власних методичних рішень. План-конспект / фрагмент уроку / завдання виконано грамотно; наявні незначні методичні помилки, які не перешкоджають розумінню змісту викладеного.
D (задовільно) 67-74 бали	Виконане здобувачем вищої освіти завдання не є практико орієнтованим, наявні порушення логіки поетапного формування інформатичних навичок і вмінь та врахування вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку / завдання виконано з недоліками щодо його конструювання, не містить усіх необхідних компонентів, наявні методичні помилки. Здобувач вищої освіти не може обґрунтувати вибір власних методичних рішень.

<p>Е (достатньо) 60-66 балів</p>	<p>Виконане здобувачем вищої освіти завдання не є практико зорієнтованим, має серйозні порушення логіки поетапного формування інформатичних навичок і вмінь та врахування вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку / завдання виконано зі значними недоліками, наявні методичні помилки. Здобувач вищої освіти не може обґрунтувати вибір власних методичних рішень; рівень володіння в методичною термінологією – низький.</p>
<p>FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів</p>	<p>Виконане здобувачем вищої освіти завдання не є практико зорієнтованим, не відповідає вимогам поетапного формування інформатичних навичок і вмінь, не враховує вікових особливостей учнів. План-конспект / фрагмент уроку / завдання виконано методично безграмотно, містить велику кількість помилок. Здобувач вищої освіти не здатний правильно реагувати на запитання екзаменатора, не може обґрунтувати вибір власних методичних рішень, майже не користується методичною термінологією.</p>

9. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Освітній компонент «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі» забезпечує підготовку майбутніх учителів початкових класів до розбудови Нової української школи, її безпечного і здорового освітнього середовища, де фізична культура, рухова активність, фізичне виховання визначаються як пріоритетні напрями розвитку.

8.1. Завдання теоретичного змісту

1. Мета, завдання здоров'язбережувальної й фізкультурної освітніх галузей у початковій школі відповідно до Державного стандарту початкової освіти.
2. Класифікація фізичних вправ та їх педагогічне значення у фізичному вихованні молодших школярів.
3. Гігієнічні чинники як складова здоров'язбережувального освітнього середовища та засіб фізичного виховання в початковій школі.
4. Особливості організації та проведення уроків фізичної культури з урахуванням вікових особливостей і стану здоров'я учнів початкової школи.
5. Позакласні форми фізичного виховання в початковій школі: змагання, фізкультурно-художні свята, спортивно-художні вечори, дні здоров'я.
6. Способи та критерії оцінювання якості виконання фізичних вправ у початковій школі в умовах формувального оцінювання НУШ.
7. Формування культурно-гігієнічних навичок у молодших школярів як складова здоров'язбережувальної компетентності.
8. Методичні вимоги до виконання загальнорозвивальних вправ з імітацією рухів тварин (звіроаеробіка) в освітньому процесі початкової школи.
9. Методичні вимоги до виконання вправ зі скакалкою та м'ячем (фітболаеробіка) з урахуванням вікових і психофізіологічних особливостей учнів.
10. Позаурочні форми фізичного виховання протягом дня в початковій школі: ранкова гімнастика, фізкультурні хвилинки, релаксаційні паузи, години здоров'я, спортивна година в групі продовженого дня.

8.2. Завдання практичного змісту

1. Скласти перелік педагогічно доцільних розпоряджень і команд для організації та виконання стройових вправ на уроці фізичної культури в початковій школі.
2. Розробити рекомендації щодо визначення рівня втоми учнів на уроці фізичної культури за зовнішніми (поведінковими та фізіологічними) ознаками.
3. Дібрати приклади вербальних форм формувального оцінювання діяльності учнів на уроці фізичної культури відповідно до підходів НУШ.
4. Розробити комплекс загальнорозвивальних вправ з імітацією рухів тварин (звіроаеробіка) для учнів 1–2 класів з урахуванням вікових

особливостей.

5. Розробити комплекс фізичних вправ для проведення командної естафети в початковій школі.

6. Розробити комплекс вправ для ранкової гімнастики з використанням музичного супроводу з метою активізації рухової діяльності учнів.

7. Дібрати сюжетні рухові вправи, спрямовані на активізацію рухової діяльності та підвищення мотивації молодших школярів.

8. Скласти комплекс вправ для релаксаційної паузи (3–5 вправ), спрямованої на зниження психоемоційного напруження, зняття м'язового тону та активізацію дихання (для учнів 2 класу після уроку математики з високим рівнем розумового навантаження).

9. Створити інтелектуально-рухову гру для учнів 2 класу, що поєднує фізичні вправи з елементами природничої освітньої галузі (наприклад, «Рухливі загадки про тварин», «Екологічна естафета»); подати опис гри, мету, правила, інвентар, очікувані результати та педагогічне обґрунтування.

10. Підготувати конспект години здоров'я для учнів початкової школи з урахуванням здоров'язбережувальних і виховних завдань НУШ.

Основна література

1. Державний стандарт початкової освіти : затв. Постановою Каб. Міністрів України, від 21 лютого. 2018 р. № 87. URL: <https://sqe.gov.ua/law/postanova-kabinetu-ministriv-ukrain-24/>

2. Дорож І. А. Екологічна теорія як чинник формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]. Вип. 36 (1–2024). Київ : Міленіум, 2024. С. 103-111.

3. Дорож І., Ковальчук А. Формування емоційного інтелекту здобувачів початкової освіти на роках фізкультурної освітньої галузі під час ігрової та змагальної діяльності. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2022. №3. С. 31-37.

4. Дорож І. А., Ковальчук А. Ф. Формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів в освітньому процесі НУШ. *Наукові записки. Серія «Психологопедагогічні науки»* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2023. №1. С. 43-53.

5. Дудіцька С. П. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять : навч. Посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 218 с.

6. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. / Укл. А. А. Боляк, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.

7. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: навч.-метод. посіб. / Уклад. О. М. Ващенко, Л. В. Романенко, К. А. Романенко; за заг. ред.

О. М. Докукіної. Київ : Літера, 2017. 80 с.

8. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: навч.-метод. посіб. / Уклад. О. М. Ващенко, Л. В. Романенко, К. А. Романенко; за заг. ред. О. М. Докукіної. Київ : Літера, 2017. 128 с.

9. Типові освітні програми для 1–4 класів Нової української школи.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli/>

Додаткова література

1. Гезей О. М., Мельник С. А., Покроєва Л. Д. Сучасний урок у Новій українській школі: навч.-метод. посіб.; за заг. ред Л. Д. Покроєвої. Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2018. 112 с.

2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <http://mon.gov.ua>.

3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Пляєди», 2017. 2016 с.

4. Починок Є. А., Бойко Ю. О. Здоров'язбережувальні технології у початковій школі : практичний poradnik dla vchyteliv: metod. posib. dla zdobuvachiv psihologo-pedagogichnogo fakul'tetu. Poltava : PNPY, 2021. 83 с.

Критерії оцінювання теоретичного питання

А (відмінно) 90-100 балів	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі знання з основних закономірностей розвитку моторики дітей молодшого шкільного віку, змісту здоров'язбережувальної та фізкультурної освітньої галузі в початковій школі відповідно до вимог освітньої програми Нової української школи. Здобувач орієнтується в освітніх методах і прийомах навчання учнів загальнорозвивальних, стройових і базових фізичних вправ, розуміє послідовність і особливості використання спортивних вправ, рухливих ігор, ігор-естафет і змагальної діяльності у роботі з молодшими школярами. Також володіє знаннями про основні форми організації фізичного виховання в початковій школі та має сформовані вміння щодо розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів. Під час відповіді на запитання здобувач підтверджує теоретичні положення прикладами, послуговується сучасними науковими дослідженнями та практичними напрацюваннями у сфері фізичної культури й здоров'язбереження дітей. Здобувач чітко знає умови ефективної організації освітнього процесу для реалізації завдань фізичного виховання молодших школярів. Відповідь будується логічно, грамотно та послідовно.
В (дуже добре) 82-89 балів	Відповідь Здобувача відповідає тим самим вимогам, що й для оцінки „відмінно”, але при цьому Здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень. Відповідь на питання побудована логічно.
С (добре)	Здобувач володіє основними поняттями та категоріями предмета, однак допускає незначні помилки у формулюванні визначень основних понять;

75-81 бал	розкриває сутність методів і прийомів навчання дітей загальнорозвивальних, стройових та основних вправ.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач виявляє знання і розуміння основних засад предмета, але викладає матеріал неповно, зокрема не підтверджує теоретичні положення прикладами, не оперує сучасними науковими дослідженнями та надбаннями практики з питань здоров'язбереження та фізичної культури молодших школярів; володіє знаннями основних методів і прийомів фізичного виховання дітей в умовах закладу загальної середньої освіти, однак допускає неточності у визначенні понять; викладає матеріал непослідовно.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач оперує базовими поняттями курсу, однак наводить недостатньо прикладів методичного характеру. У відповіді простежується логічна непослідовність.
FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє категоріальним апаратом предмета, допущені у формулюванні визначень помилки спотворюють зміст понять, випускник неспроможний підтвердити теоретичні положення методичними прикладами, відповідь непослідовна.

Критерії оцінювання практичного завдання

A (відмінно) 90-100 балів	Здобувач вищої освіти відмінно володіє практичними вміннями щодо проєктування різних форм формування здоров'язбережувальної компетентності та фізичної культури учнів початкової школи. Зокрема, вміє організувати та проводити: ранкову і гігієнічну гімнастику, малі форми активного відпочинку, уроки фізичної культури, рухливі ігри, фізкультурні свята й розваги, години здоров'я, фізкультурні хвилинки, релаксаційні паузи – відповідно до вимог концепції Нової української школи. Здобувач впевнено складає конспекти зазначених форм освітньої діяльності, уміє формулювати тему, мету, програмовий зміст та визначати основні освітні завдання. Демонструє здатність використовувати різноманітні методи й прийоми навчання, добирати ефективні засоби впливу на фізичний розвиток дітей, обирати й проводити доцільні рухливі ігри, зокрема спортивного спрямування. Також здобувач демонструє вміння регулювати фізичне навантаження, змінюючи кількість вправ, їхнє дозування, чергування вправ для різних груп м'язів і ступінь інтенсивності, варіюючи умови виконання та добір фізкультурного обладнання.
B (дуже добре) 82-89 балів	Здобувач добре володіє методикою підготовки та проведення різних форм фізичного виховання здобувачів початкової освіти; володіє достатніми знаннями про регулювання фізичного навантаження. У відповіді здобувача можливі 1-2 помилки, які він самостійно виправляє.
C (добре) 75-81 бал	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «дуже добре», однак у спроектованих формах фізичного виховання дітей є незначні порушення структури, недостатньо уваги приділено регулюванню фізичного навантаження.
D (задовільно) 67-74 бали	Здобувач володіє загальними уміннями моделювати різні форми фізичного виховання дітей, однак допускає помилки у формулюванні теми та мети, плануванні ігор.
E (достатньо) 60-66 балів	Здобувач спроможний сформулювати тему та мету заняття чи інших форм фізичного виховання молодших школярів, визначити основні етапи їх

	<p>проведення, однак у ході заняття порушена послідовність дій, які мають виконувати діти, відсутній ігровий матеріал, мовлення здобувача недостатньо виразне й нормативне.</p>
<p>FX (незадовільно з можливістю повторного складання) 35-59 балів</p>	<p>Здобувач не виконав практичного завдання, не склав плану відповідної форми фізичного виховання дітей, який відповідає вимогам організації освітнього процесу в ЗЗСО, конкретному віковому періоду.</p>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

атестаційного іспиту із фахової підготовки

(«Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання іншомовної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання математичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі», «Теорія та методика навчання мистецької освітньої галузі в початковій школі», «Теорія та методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей у початковій школі», «Методика навчання інформатичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі»)

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
за освітньо-професійною програмою Початкова освіта

Організацію та оцінювання здобувачів вищої освіти регламентують Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція), Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), Положення про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція).

Дотримання академічної доброчесності регулюють Конституція України (ст. 53 – право на освіту), Закон України «Про освіту» (ст. 42), Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція).

Оцінювання результатів складання атестаційного іспиту здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до критеріїв, розроблених випусковою кафедрою і Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кваліфікаційного екзамену	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре

75-81	С (добре)	
67-74	Д (задовільно)	задовільно
60-66	Е (достатньо)	
35-59	FX	незадовільно
34 і менше	F	

Тривалість відповіді на атестаційному іспиті з освітніх компонентів фахової підготовки одного здобувача вищої освіти, як правило, не повинна перевищувати 30 хвилин.

Оцінки з атестаційного іспиту з освітніх компонентів фахової підготовки виставляє кожен член екзаменаційної комісії. Підсумкову оцінку формують як середню з оцінок усіх присутніх членів екзаменаційної комісії.

Повторне складання атестаційного іспиту з освітніх компонентів фахової підготовки для підвищення оцінки не дозволяють.

Виконання всіх екзаменаційних завдань є обов'язковим. Незадовільна оцінка з одного екзаменаційного завдання є підставою для виставлення незадовільної оцінки за атестаційний іспит з освітніх компонентів фахової підготовки.

Якщо здобувач вищої освіти отримав незадовільну оцінку на одному з етапів атестації, екзаменаційна комісія приймає рішення про те, що він є неатестованим, про що в протоколі засідання екзаменаційної комісії роблять відповідний запис.